

Yttrande
2020-03-25

Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna
Ärende 2.1.14

Yttrande angående samlingsärende inom uppföljning – Yrkande från MP och V angående uppdrag om kvalitetshöjning av maten i Göteborg

Yrkandet vill säkerställa att mål för kvalitetshöjning och för hållbar mat ska arbetas in i det kommande miljö- och klimatprogrammet och i det nya miljöledningssystemet. Något som Alliansen sympatiserar med. Att de runt 20 miljoner måltider som serveras i stadens regi varje år ska vara hållbart producerade är en förutsättning för att vi ska klara våra miljö- och klimatmål.

I remissutkastet av miljö- och klimatprogrammet som för närvarande ligger på bordet så framhålls målet att Göteborgs stad ska servera 100% miljömåltider. Kriterierna för miljömåltider är bland annat att de ska vara säsonganpassade, baserade på miljömärkta råvaror, stor andel vegetabilier och baljväxter, fisk som inte är utrotningshotad, etisk hänsyn och minskat matsvinn.

I och med detta anser vi att yrkandet är besvarat med hänvisning till det liggande förslaget, och att ytterligare uppdrag från kommunstyrelsens håll på området inte är nödvändiga.

Yttrande

Socialdemokraterna

2020-03-24

Ärende nr 2.1.14

Yttrande angående Samlingsärende inom uppföljning - återrapportering av uppdrag samt uppföljning av styrande program, mars 2020.

Yttrandet

Uppföljningen av hemtjänsten och av programmet attraktiv hemtjänst visar att verksamheten fortsatt har stora utmaningar gällande bland annat medarbetares arbetsmiljö, teknik särskilt i form av PluGo, ekonomi kopplat till utförd tid kontra beställd tid samt rambesluten som är en viktig del av attraktiv hemtjänst. Sjukfrånvaron hos medarbetare är hög och staden har fått ett vitesföreläggande från Arbetsmiljöverket kopplat till hemtjänstverksamheten där man särskilt pekar ut den bristfälliga arbetsutrustningen inom hemtjänsten.

Särskilt problematiskt har övergången till utförd tid varit då personalen inte får tillräcklig tid för att på ett rimligt sätt förflytta sig mellan brukare då den indirekta tiden inte är inplanerad i schemat. Det skapar stress och bidrar ytterligare till en dålig arbetsmiljö. Det finns inga indikationer på att det här problemen skulle vara på väg att lösas, vilket är oroande.

I uppföljningen av programmet attraktiv hemtjänst framkommer stora brister. Rambeslut används inte i den utsträckning och på det sätt som det var tänkt, det finns fortsatt stora problem med IT-stöd, införandet av välfärdsteknik har inte utvecklats i den takt som staden planerade för och arbetsmiljön inom hemtjänsten har inte förbättrats.

Vi socialdemokrater vill ta ett krafttag för att lösa situationen som har uppstått inom hemtjänsten och lägger därför ett yrkande i kommunstyrelsen där vi föreslår antal kraftfulla åtgärder som kommer att förbättra situationen inom stadens hemtjänst. Medarbetare inom hemtjänsten ska ha en hållbar arbetsmiljö och ges goda förutsättningar för att utföra ett bra jobb. Våra brukare har rätt till en god hemtjänst där de känner sig trygga och sedda.

På ett övergripande plan ska LOV inom hemtjänst avvecklas. LOV-systemet bidrar till ännu mer tidspress och i en verksamhet där fokus nu måste ligga på att få till en stabilitet både för brukare och medarbetare finns inget utrymme för vinstjakt. Ett LOV-system är dessutom kostnadsdrivande och i ett läge där resurserna måste läggas på att komma tillrätta med de problem som finns inom hemtjänsten finns inget utrymme för kostnadsdrivande system.

Hemtjänsten är underfinansierad och vi vill därför tillföra stadsdelsnämnderna 20 miljoner kronor för att öka bemanningen i hemtjänsten. Vi vill också tillföra Intraservice

750 000 kronor för att säkerställa att den tekniska utrustning som hemtjänstens medarbetare använder är fullgod och fungerar i deras dagliga arbete.

Utöver tillskott av medel ser vi också att behov av att satsa på vidareutbildning av personal men med fokus på de fastanställda. Det ska vara möjligt att vidareutbilda sig inom sitt yrke. Stadsledningskontoret får dessutom i uppdrag att bland annat utreda och återkomma med förslag på hur personalkontinuiteten kan förbättras, hur resvägar kan ta hänsyn till medarbetares trygghet samt sammanställa tre kostnadsscenario för hur andelen restid under arbetstiden kan öka till en hållbar nivå.

Genom de föreslagna åtgärderna, som avser förbättringar både på kort och på lång sikt, kan vi snabbt förbättra situationen inom stadens hemtjänst och återgå till fokus på att höja kvaliteten i hemtjänsten för våra brukare och förbättra arbetsmiljön för våra medarbetare.

Yrkande samlingsärende inom uppföljning - angående uppdrag om kvalitetshöjning av maten i Göteborg

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att säkerställa att mål för kvalitets-
höjning och för hållbar mat ur ett systemperspektiv, arbetas in det
kommande miljö- och klimatprogrammet och i det nya
miljöledningssystemet.

Yrkande

Maten är en betydelsefull del i många människors vardag och Göteborg stad serverar många måltider varje dag. Staden har sedan lång tid tillbaka arbetat aktivt med att stärka matens kvalitet och att minska matens miljö- och klimatpåverkan. Projekt som Stadslandet, Lärande hållbara måltider och Göteborgsmodellen för minskat matsvinn har lett fram till nya kunskaper och arbetssätt. Med de nedskärningar som skett är vi rödgrönrosa nu oroliga att detta värdefulla arbete monteras ner och glöms bort. Det är både slöseri med pengar och dåligt för miljön.

För oss är maten en viktig hållbarhetsfråga och all mat som serveras inom Göteborg ska vara näringsrik, god samt vara hållbart producerad. För att få ett hållbart matsystem behövs ett kretsloppsperspektiv där vi inte enbart fokuserar på själva måltiden utan även får med produktion och hantering av överbliven mat.

Maten är ett verktyg som kan användas för att nå en hållbar utveckling, men då krävs att vi fortsätter att minska vårt matsvinn, vår köttkonsumtion och att vi samtidigt arbetar för att höja kvalitén på hela måltidsupplevelsen för den som äter. Vad vi äter är av betydelse för att nå flera av FN:s globala hållbarhetsmål.

Stadsdelsnämnderna är på väg att omorganiseras, vilket kommer att innebära ny organisation även för matfrågor. Ett nytt miljö- och klimatprogram är under framtagande. Här är det viktigt att tydliga mål både för produktion, inköp, själva måltiden samt hantering av rester finns med. Det behövs för att säkra ett fortsatt systematiskt arbete med kvalitetshöjning av maten och att nå ett hållbart matsystem.

Yttrande
2020-03-10

(M, L, C, KD)
Ärende nr 2.1.2

Yttrande angående - Samlingsärende inom uppföljning - återrapportering av uppdrag samt uppföljning av styrande program, mars 2020

Som framgår av tjänsteutlåtandet behandlar samlingsärendet bland annat återrapportering av uppdrag som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen givit nämnder och bolag. Ärendet hanterar även delrapporteringar av det fortlöpande arbetet med några av stadens styrande program. Däribland programmet för Attraktiv hemtjänst. Slutsatserna av denna delrapport har vi förhållit oss till i ett separat yrkande.

Hemtjänsten är ofrånkomligt en av välfärdens och stadens viktigaste kärnuppdrag, men har under alldeles för lång tid fått kämpa med problem som påverkat både arbetsmiljö och kvaliteten i omsorgen. Redan i december 2018 gjordes en stor mängd anmälningar gällande arbetssituationen till Arbetsmiljöverket som med hot om vite nu väntar på besked om vidtagna åtgärder från staden. I rapporten Uppföljning Attraktiv Hemtjänst framgår tydligt att det finns brister i verksamheten som kräver handlingskraft, både i det korta och långa perspektivet.

I ovan nämnda yrkande får därför Stadsledningskontoret i uppdrag att återkomma med förslag på åtgärder och justeringar utifrån rapportens slutsatser i god tid inför att den nya Äldreomsorgsnämnden etableras. I detta uppdrag ska det ingå att belysa fördelar, utmaningar och slutsatser avseende ersättningsmodellen i kombination med rambeslut kontra en ersättningsmodell som är fast och förutsägbar samt biståndsbedömning som beviljar insatser som alternativ till tid. Därutöver framgår att arbetet med att införa välfärdsteknik som komplement och alternativ till personlig omsorg behöver ta fart och få prioritet. Stadsledningskontoret får därför i uppdrag att ta fram en handlingsplan för hur välfärdstekniker succesivt ska implementeras i verksamheten fram till målbilden om 10-tal välfärdstekniker 2022.

I avvaktan på att långsiktiga åtgärder ska hinna komma på plats och uppvisa resultat behöver vi också vidta åtgärder för att skapa bättre arbetsmiljö och stärka det kompetenshöjande arbetet. Vi ger därför stadsledningskontoret i uppdrag att ta fram ett förslag på hur en stimulanspeng, med syfte att minska sjukskrivningstalen, kan utformas. Vi vill även att kontoret arbetar fram förslag på kompetenshöjande insatser för vikarier/timanställda för att minska riskerna för försämrad kvalitet av omsorgen.

Yttrande
2020-03-09

Ärende nr 2.1.2

Yttrande angående – Samlingsärende inom uppföljning – återrapportering av uppdrag samt uppföljning av styrande program, mars 2020

Attraktiv hemtjänst

Trots synliggörande av Tv4:s Kalla fakta och vite på 1 miljon kronor har ännu ingen förändring skett för undersköterskorna och deras arbetssituation i hemtjänsten.

Personal som vi talat med vittnar om att de fortfarande har väldigt liten kringtid/ restid mellan de olika omsorgstagarna.

När personal fattas och ingen vikarie finns att tillgå, pressas schemat ihop så att tiderna för vårdtagarna kortas ned. Det händer att kringtiden/restiden helt tas bort i systemet. Vårdtagarna ligger då direkt efter varandra i schemat, utan någon restid däremellan. IT-utrustning, tidsregistrering av personal, STIHS-kort med mera behöver fortsatt ses över. Reglerna som styr ersättning för avbokade besök, när det sker direkt "i dörren" måste också ses över. Detta orsakar förvirring och onödig stress för personalen.

Många gånger får personalen själva lösa planeringen ute på fältet genom att ändra om på schemat för att arbetsdagen ska gå ihop och för att omsorgstagarnas ska få den hjälp de är beviljade. Detta är arbetsuppgift som åligger planerarna att sköta, men som ofta lämnas till personalen att lösa. Personal som vi talat med anser att planerarna inte utför och fullföljer sina arbetsuppgifter. Planeraruppdraget bör ses över och rationaliseras.

Organisationsstrukturen behöver förändras så att fler i organisationen hjälps åt med såväl vård- som administrationsarbetet. Tjänstgöringsbeskrivningar behöver göras om så att dessa även innehåller vårdarbete ute på fältet.

Fler behöver hjälpas åt för att tillgodose omsorgstagarnas behov och stärka vårdkvalitet, patientsäkerhet och arbetsmiljön. Den kommunala hemtjänsten behöver uppnå såväl ett gott ekonomiskt verksamhetsresultat, som stärka sin konkurrenskraft gentemot de privata hemtjänstföretagen.

"Attraktiv hemtjänst leder till nöjda brukare och att undersköterskor får högre status"

Detta är felaktigt! Senaste mätningen av kundnöjdhet i Göteborg visar på sämre resultat - igen. Det har inte blivit bättre med attraktiv hemtjänst så som den är

utformad av idag. Undersköterskans status har inte höjts då planerarna/ administrationen styr allt mer i både besök och undersköterskans arbete. Personalen och undersköterskor ute på fältet upplever att deras förslag ignoreras. Personal ute på fältet och undersköterskor är de med störst erfarenhet och kännedom av brukarna/ omsorgstagarna. 60 procent ska ha undersköterskeutbildning enligt Göteborgs stads bilagor. Resten är utbildad personal. Vidare behövs större kompetens i form av utbildning och fortbildning.

Att vårdgivaren behärskar svenska språket i tal och skrift är mycket viktigt. Språkförbistringar leder till missförstånd som ibland kan bli direkt farliga för vårdtagaren. Personalen ska förstå, brukarna ska få förstå, de anhöriga ska kunna ringa. De här kraven tycker vi Sverigedemokrater är högst rimliga.

Språkförbistring skapar inte bara praktiska problem - liv och död kan stå på spel när språkliga missförstånd uppstår i kritiska lägen. I dag finns det inga språkkrav alls för personal i äldreomsorgen. Så kan det inte fortsätta.

Uppföljning av uppdrag att hantera ekonomiska risker i lokalförsörjningen

Vid en händelse motsvarande flyktingvågen med oväntat stor befolkningsökning föreslår stadsledningskontoret att ingen särskild kommunövergripande rutin skapas. För SD är det betryggande att man inte förbereder sig och tar höjd för en liknande mottagning. Det tolkar vi som att en ny flyktingvåg inte är önskvärd i Göteborgs Stad igen.

Det är märkligt att styrande partier inte såg vad som komma skulle med den politik man bedrev under flyktingvågen 2015. Sverigedemokraterna var inte naiva, vi såg tydligt vad som skulle komma ur detta.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-02-13

Diarienummer 0265/20

Handläggare

Lena Albinsson

Telefon: 031-368 01 07

E-post: lena.albinsson@stadshuset.goteborg.se

Samlingsärende inom uppföljning - återrapportering av uppdrag samt uppföljning av styrande program, mars 2020

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Samlingsärende inom uppföljning – återrapportering av uppdrag samt uppföljning av styrande program, mars 2020 antecknas och överlämnas till kommunfullmäktige som ett led i stadens uppföljning.

I kommunfullmäktige:

Samlingsärende inom uppföljning – återrapportering av uppdrag samt uppföljning av styrande program, mars 2020 antecknas.

Sammanfattning

Samlingsärendet behandlar återrapportering av uppdrag som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen givit nämnder och bolag. Det kan vara uppdrag som givits i kommunfullmäktiges budgetbeslut men även uppdrag som lämnats vid andra tidpunkter.

I den bilagda rapporten finns fem uppdrag som återrapporteras i detta ärende till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Tre av uppdragen förklaras fullgjorda i samband med att kommunfullmäktige antecknar rapporten, om inget annat beslutats. Övriga uppdrag kommer att fortsätta att följas och förklaras fullgjorda vid senare tillfälle när de slutförts.

- Återrapportering om det kommungemensamma utvecklingsarbetet med kvalitetshöjning av maten för göteborgare
- Uppföljning av Göteborg-Oslo-samarbetet
- Uppföljning av uppdrag att hantera ekonomiska risker i lokalförsörjningen
- Uppföljning av två uppdragen om fiskenäringens utveckling

Ärendet hanterar även deluppföljning av hur arbetet fortlöper i två av Göteborgs Stads styrande program.

- Program för attraktiv hemtjänst
- Göteborgs Stads innovationsprogram 2018–2023 med tillhörande handlingsplan 2018–2019

Bedömning ur ekonomisk, ekologisk och social dimension

Ärendet bygger på en återrapportering från olika nämnder och styrelser, av genomförande av fattade beslut i form av uppdrag eller styrande program. Den ekonomiska, ekologiska och sociala dimensionen får i detta ärende ingen påverkan om inte rapporten föranleder nya beslut. Det finns områden i rapporten där dimensionerna finns med.

Bilaga

Samlingsärende inom uppföljning – återrapportering av uppdrag samt uppföljning av styrande program, mars 2020.

Ärendet

Som en del av den nya uppföljningsstrukturen avlämnas ”Samlingsärende inom uppföljning – åiterrapportering av uppdrag samt uppföljning av styrande program, mars 2020” till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Detta som ett led i att följa upp kommunfullmäktiges budget och stadens verksamheter utifrån ett styrningsperspektiv.

Beskrivning av ärendet

Samlingsärendet behandlar åiterrapportering av uppdrag som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen givit nämnder och bolag. Det kan vara uppdrag som givits i kommunfullmäktiges budgetbeslut men även uppdrag som lämnats vid andra tidpunkter.

I bilagd rapport finns tre uppdrag som bedömts som slutförda och åiterrapporteras i detta ärende till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Uppdragen förklaras fullgjorda i samband med att kommunfullmäktige antecknar rapporten, om inget annat beslutats.

Åiterrapportering av det kommungemensamma utvecklingsarbetet med kvalitetshöjning av maten för göteborgare

Kommunstyrelsen beslutade 2010-06-09, §418, att ge stadskansliet i uppdrag att säkerställa det fortsatta kommungemensamma utvecklingsarbetet för kvalitetshöjning av maten.

I samband med uppdraget om att säkerställa det kommungemensamma utvecklingsarbetet skapades 2011 ett ordinarie uppdrag att samordna utvecklingen för alla måltidsverksamheterna i stadsdels- och utbildningsförvaltningarna. Centralt i det kommungemensamma utvecklingsarbetet är måltidsprogrammet som beslutats av kommunfullmäktige 2004 med revidering 2011. En översyn pågår av måltidsprogrammet och ett ärende planeras till kommunstyrelsen i april. Förutom måltidsprogrammet har utvecklingsarbetet bland annat resulterat i skapande av en gemensam samordningsgrupp Måltid Göteborg, deltagande i Stadslandet samt delaktighet i Göteborgsmodellen för mindre matsvinn.

Stadsledningskontoret föreslår att uppdraget kommungemensamt utvecklingsarbete med kvalitetshöjning av maten för göteborgare förklaras som fullgjort. Det kvalitetshöjande arbetet kommer att fortsätta i staden i och med uppdraget i budget 2020 om *Matlyft i äldreomsorgen*.

Uppföljning av Göteborg-Oslo-samarbetet

Den 8 maj 2019 fattade kommunstyrelsen beslut om att ge stadsledningskontoret i uppdrag att, i samverkan med övriga parter, avveckla Göteborg-Oslo-samarbetet under år 2020. I samma ärende fattade kommunstyrelsen beslut om att Göteborgs Stad skulle inträda som medlemmar i STRING-network, vilket staden formellt gjorde 1 juli 2019.

Avvecklingen av Göteborg-Oslo-samarbetet är nu avslutad och därmed kan stadsledningskontorets uppdrag att, tillsammans med övriga parter, avveckla Göteborg-Oslo-samarbetet under år 2020 förklaras fullgjort.

Uppföljning av uppdrag att hantera ekonomiska risker i lokalförsörjningen

Kommunfullmäktige beslutade 2017-02-23 §11 i samband med antagandet av *Regler för styrning och ledning av Göteborgs Stads lokalförsörjning* att ge Kommunstyrelsen i uppdrag att återkomma med förslag till rutin för att hantera de ekonomiska risker i

lokalförsörjningen som uppstår i samband med osäkra prognoser vid oväntade befolkningsökningar.

Från och med årsskiftet 2018/2019 finns en dokumenterad politisk antagen lokalförsörjningsplan för kommunal service för Göteborgs Stad. Planen redogör för lokalförsörjning i tre olika tidsperspektiv; nutid, närtid och framtid. Denna etablerade metod för lokalförsörjning minskar risken för oväntade ekonomiska konsekvenser då ”oväntade” behov kan förutses på ett bra sätt. Vid en händelse motsvarande flyktingvågen med oväntat stor befolkningsökning föreslår stadsledningskontoret att ingen särskild kommunövergripande rutin skapas. De ekonomiska risker som kan uppstå hos verksamheterna vid oväntad befolkningsökning hanteras genom den befintliga rutinen ”Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning”. Kommunstyrelsen beslutade i samband med årsrapporten 2020-02-05 att uppdraget bedömdes som slutfört. Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige därmed förklarar uppdraget fullgjort.

Nedanstående två uppdrag kommer att fortsatt att följas och förklaras fullgjorda vid senare tillfälle när de slutförts.

Uppföljning av två uppdragen om fiskenäringsens utveckling

Kommunfullmäktige beslutade 2018-10-25 § 19 om ett antal uppdrag till fastighetsnämnden, Higab AB, Göteborg & Co AB samt Business Region Göteborg AB, i syfte att utveckla förutsättningarna för yrkesfiskets utveckling i Göteborg. Uppdragen till Business Region Göteborg AB och Göteborg & Co AB är slutförda och förklarades fullgjorda i den kompletterande uppföljning i augusti 2019. Övriga två uppdrag är pågående och i rapporten ges en kort statusrapportering:

Fastighetsnämnden får i uppdrag att säkerställa förutsättningarna för yrkesfiskets verksamheter i Fiskebäck

Higab AB tillsammans med byggnadsnämnden, fastighetsnämnden och trafiknämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda intressenter, ta fram ett förslag för Fiskhamnens framtida användning enligt inriktning som beskrivs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande

I den bilagda rapporten hanterar även deluppföljning av hur arbetet fortlöper i två av Göteborgs Stads styrande program.

Program för attraktiv hemtjänst

2013-03-06 § 153 beslutade kommunstyrelsen om att ge stadsledningskontoret ett utredningsuppdrag inom verksamheten hemtjänst. Utredningen mynnade ut i två målsättningar och fyra strategier med en tidsplan på åtta år, vilket kommunfullmäktige beslutade om i sin helhet, 2014-03-20 §7.

Stadsledningskontoret genomför en årlig uppföljning av programmet för Attraktiv hemtjänst. En slutrapport bedöms levereras år 2023. Årets lägesrapport har en fördjupning av strategin ”införa rambeslut”. Utvärdering av rambeslut har skett genom ärendegranskning och dialogmöten. Rapporten finns i sin helhet som en anmäld handling till KS sammanträde 2020-03-11.

Stadsledningskontoret uppfattar att programmet Attraktiv hemtjänst har legitimitet. Modellen i sin helhet ger möjligheter att nå målen med en hemtjänst där brukarna är

nöjda, känner sig delaktiga och får inflytande samtidigt som undersköterskans roll får högre status med ett ökat ansvar.

Det är viktigt att arbete fortsätter med att utveckla programarbetet i enlighet med kommunfullmäktiges beslut för att nå målen med Attraktiv hemtjänst. Bland annat behövs ett utökat fokus på att fatta rambeslut enligt riktlinjerna, upprätta genomförandeplaner för alla samt att uppföljning och utvärdering av hemtjänst måste göras. Program för Attraktiv hemtjänst är ett av stadens styrande dokument och ska användas som en grund för samordnings- och strategigrupperna i arbetet med att återuppta de arbetssätt som är tänkta att leda mot de uppsatta målen.

Göteborgs Stads innovationsprogram 2018–2023 med tillhörande handlingsplan 2018–2019

I oktober 2017 beslutade kommunfullmäktige att anta Göteborgs Stads innovationsprogram 2018–2023. Syftet med programmet är att öka Göteborgs Stads kapacitet att vara innovativ inom Göteborgs Stads organisation, i samverkan med andra samhällssektorer, men också till att öka Göteborgs Stads förmåga att bidra till ett starkt innovationssystem i Göteborgsregionen.

Uppföljningen från 2018 visar att innovation är ett positivt laddat ord för många, och att det pågår ett omfattande utvecklingsarbete inom Göteborgs Stad, ofta i form av projekt. Den visar även att Göteborgs Stads innovationsprogram är relativt välkänt bland förvaltnings- och bolagsledningarna, och att innovation successivt börjar bli en ledningsprincip. Handlingsplan 2018–2019 var den första av tre handlingsplaner som syftade till att starta arbetet med att realisera innovationsprogrammet. Handlingsplanen omfattade totalt 30 insatser varav 23 av 30 insatser är genomförda enligt plan. Resterande sju insatser är påbörjade, men har inte slutförts inom utsatta tidsplan. De aktiviteter som fortfarande bedöms som relevanta kommer att ingå i det fortsatta arbetet.

Handlingsplan 2020-2021 kommer ha sitt fokus på de projekt som återfinns inom ramen för Go:innovation fas 3, där de flesta delprojekten, till skillnad från fas 2, genomförs i stadens förvaltningar med strävan att uppnå en lokal linjeförankring. Handlingsplan för 2020–2021 fastställs av stadsdirektören.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret överlämnar ”Samlingsärende inom uppföljning – återrapportering av uppdrag från kommunfullmäktige samt uppföljning av styrande program, mars 2020”. Uppdrag som redovisas som slutförda kommer förklaras fullgjorda i samband med att kommunfullmäktige antecknar rapporten, om inget annat beslutats.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ledningsstaben

Stadsdirektör

Samlingsärende inom uppföljning – återrapportering av uppdrag samt uppföljning av styrande program, mars 2020

Göteborgs stad

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Återrapportering av det kommungemensamma utvecklingsarbetet med kvalitetsförbättring av maten för göteborgare	4
3	Uppföljning av Göteborg-Oslo-samarbetet.....	6
4	Uppföljning av uppdrag att hantera ekonomiska risker i lokalförsörjningen	7
5	Uppföljning av uppdragen om fiskenäringens utveckling.....	8
5.1	Fastighetsnämnden får i uppdrag att säkerställa förutsättningarna för yrkesfiskets verksamheter i Fiskebäck	8
5.2	Higab AB tillsammans med byggnadsnämnden, fastighetsnämnden och trafiknämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda intressenter, ta fram ett förslag för Fiskhamnens framtida användning enligt inriktning som beskrivs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.....	9
6	Uppföljning av program för attraktiv hemtjänst.....	10
6.1	Inledning.....	10
6.2	Resultat av uppföljning.....	10
6.3	Stadsledningskontorets bedömning och förslag till åtgärder.....	11
7	Uppföljning av Göteborgs Stads innovationsprogram 2018–2023 med tillhörande handlingsplan 2018–2019.....	12
7.1	Inledning.....	12
7.2	Uppföljning Innovationskapacitet – Nulägesanalys 2018	12
7.3	Uppföljning av programmets mål.....	13
7.4	Uppföljning av Handlingsplan 2018–2019.....	14
7.5	Fortsatt arbete under 2020–2021	14

1 Inledning

Som en del av den nya uppföljningsstrukturen avlämnas samlingsärende inom uppföljningen mars 2020 till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Detta som ett led i att följa upp kommunfullmäktiges budget och stadens verksamheter utifrån ett styrningsperspektiv.

Samlingsärendet behandlar uppföljning av återrapportering av uppdrag som kommunfullmäktige/kommunstyrelsen givit nämnder och Styrelser. Det kan vara uppdrag som givits i kommunfullmäktiges budgetbeslut men även uppdrag som lämnats vid andra tidpunkter. I rapporten finns även statusuppföljning av två av stadens styrande program.

I rapporten finns tre uppdrag som har förklarats slutförda och återrapporteras i detta ärende till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Dessa uppdragen förklaras fullgjorda i samband med att kommunfullmäktige antecknar rapporten, om ingen annat beslutats. Rapporten innehåller även två uppdrag med statusrapportering, där syftet är att informera kommunfullmäktige och kommunstyrelsen om arbetsläget i frågorna.

2 Återrapportering av det kommungemensamma utvecklingsarbetet med kvalitetshöjning av maten för göteborgare

Kommunstyrelsen beslutade 2010-06-09, §418, att ge stadskansliet i uppdrag att säkerställa det fortsatta kommungemensamma utvecklingsarbetet för kvalitetshöjning av maten. Arbete hade då pågått sedan 2004 och en slutrapport av översyn av matproduktionen hade redovisats.

I Göteborgs Stad serveras varje år cirka 20 miljoner måltider inom skola, vård och omsorg. 2007 inleddes ett kvalitetsutvecklingsprojekt i syfte att öka kvaliteten i maten som produceras och levereras i stadens verksamheter. I samband med uppdraget om att säkerställa det kommungemensamma utvecklingsarbetet skapades 2011 ett ordinarie uppdrag att samordna utvecklingen för alla måltidsverksamheterna i stadsdels- och utbildningsförvaltningarna. Uppdraget är placerat hos utbildningsförvaltningen.

Centralt i det kommungemensamma utvecklingsarbetet är måltidsprogrammet som beslutats av kommunfullmäktige 2004 med revidering 2011. Måltidsprogrammet ska tillämpas av verksamheter i Göteborgs Stad som ansvarar för den mat som kommunen upphandlar, tillagar och serverar. Programmet beskriver övergripande mål och ansvarsfördelning, grundläggande principer för val av råvaror och måltidens sammansättning samt specifika krav och rekommendationer i olika verksamheter som förskola, skola och äldreomsorg. En översyn pågår av måltidsprogrammet och ett ärende planeras till kommunstyrelsen i april.

Förutom måltidsprogrammet har utvecklingsarbetet bland annat resulterat i skapande av en gemensam samordningsgrupp Måltid Göteborg, deltagande i Stadslandet samt delaktighet i Göteborgsmodellen för mindre matsvinn.

Måltid Göteborg – Organisering av alla måltidsverksamheter för gemensam utveckling och samordning av måltiderna har fortsatt i plattformen Måltid Göteborg. Gemensamma strukturer bland annat för att säkra kvalitet, öka andelen miljömåltider och för att påverka attityder hos elever.

Strategigrupp ”Livsmedelsupphandling” inom Måltid Göteborg har tagit fram ett dokument som markerar några av stadens ambitioner inför kommande upphandling av livsmedelsgrossist för att spegla stadens medvetna satsning på kvalitet och hållbar utveckling samt verka för en säker livsmedelshantering och möjliggöra minskade transporter

Minskad andel hel- och halvfabrikat. Genom så kallade tekniska menyer kan utvecklingen följas över hur mycket som lagas från grunden. I genomsnitt lagas 90 % av all mat från grunden i Göteborgs Stad.

Kommungemensamt kostplaneringssystem har införts för att förbättra samordningen, öka kostnadseffektiviteten och kvalitetssäkringen i verksamheterna.

Stadslandet Göteborg - en projektsatsning inom Göteborgs Stads arbete för hållbar stadsutveckling och grön innovation. Ett delprojekt innebar en testbädd för ekologiskt och närproducerat i offentliga kök för att bland annat att stödja varor och tjänster som stödjer ekologisk, interkulturell och social hållbarhet. Projektet har bland annat bidragit till att möjliggöra köp av lokalproducerade livsmedel i små volymer. Projektet avslutades 2019

Göteborgsmodellen för mindre matsvinn – genom att servera allsidig och omtyckt mat, mäta matsvinn varje dag för att öka kunskap och genom goda verktyg för planering kan matsvinnet minskas. Göteborgsmodellen har spridits i landet.

Stadsledningskontoret ser att goda insatser har gjorts för att utveckla kompetens och samla strategier när det gäller måltidsarbetet, och att utveckla goda måltider i linje med

kommunfullmäktiges intentioner. Flera projekt för att öka kvaliteten i maten, öka andel miljömåltider och för att minska svinn och klimatpåverkan har genomförts tack vare det kommungemensamma måltidsarbetet. Samtidigt önskar stadsledningskontoret en större tydlighet i vad som åstadkommit och vilken måluppfyllelse som uppnåtts. En samling av målen i de olika stadsdelarna tillsammans med redovisning av både måluppfyllelse och aktiviteter för att nå dem hade ökat förutsättningarna för lärande och vidare utveckling.

Stadsledningskontoret föreslår att uppdraget kommungemensamt utvecklingsarbete med kvalitetshöjning av maten för göteborgare förklaras som fullgjort.

Det kvalitetshöjande arbetet kommer att fortsätta i och med uppdraget i budget 2020 om Matlyft i äldreomsorgen.

3 Uppföljning av Göteborg-Oslo-samarbetet

Den 8 maj 2019 fattade kommunstyrelsen beslut om att ge stadsledningskontoret i uppdrag att, i samverkan med övriga parter, avveckla Göteborg-Oslo-samarbetet under år 2020. I samma ärende fattade kommunstyrelsen beslut om att Göteborgs Stad skulle inträda som medlemmar i STRING-network, vilket staden formellt gjorde 1 juli 2019.

Göteborg-Oslo-samarbetet har bestått av fem parter; Göteborgs Stad, Västra Götalandsregionen, Oslo kommune, Akershus fylkeskommune samt Östfold fylkeskommune. Samtliga parter har varit överens om att avveckla Göteborg-Oslo-samarbetet, då parterna valt att inträda som medlemmar i STRING-network och bland annat fortsätta arbetet med järnvägsutbyggnad Göteborg-Oslo genom STRING-network.

Stadsledningskontoret har administrerat budgeten för Göteborg-Oslo-samarbetet. Utifrån tidigare inbetalda medlemsavgifter fanns det år 2019 cirka 1 mnkr kvar i samarbetets budget. Dessa medel har återbetalats med cirka 200 tkr till vardera part.

Avvecklingen av Göteborg-Oslo-samarbetet är nu avslutad.

Stadsledningskontorets uppdrag att, tillsammans med övriga parter, avveckla Göteborg-Oslo-samarbetet under år 2020 förklaras fullgjort.

4 Uppföljning av uppdrag att hantera ekonomiska risker i lokalförsörjningen

Kommunfullmäktige beslutade 2017-02-23§11 i ärendet 0949/16, Regler för styrning och ledning av Göteborgs Stads lokalförsörjning att ”Kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med förslag till rutin för att hantera de ekonomiska risker i lokalförsörjningen som uppstår i samband med osäkra prognoser vid oväntade befolkningsökningar”.

Befolkningsprognoser, som stadsledningskontoret årligen tar fram bland annat som underlag för lokalförsörjning har under årens lopp varit mycket tillförlitliga. Från och med årsskiftet 2018/2019 finns en dokumenterad politisk antagen lokalförsörjningsplan för kommunal service för Göteborgs Stad. Framtagandet och arbetssättet med denna plan uppdateras årligen. Planen redogör för lokalförsörjning i tre olika tidsperspektiv; nutid, närtid och framtid. Denna etablerade metod för lokalförsörjning minskar risken för oväntade ekonomiska konsekvenser då ”oväntade” behov kan förutses på ett bra sätt. Processen för lokalförsörjningen präglas av såväl planeringstider av behov av lokal som tillskapande av lokal samt produktionstider vilket innebär att det går lång tid från det att processen startar till dess en ny lokal står klar för inflyttning. Lokalförsörjningsplanen som årligen redogör för behov och leveranskapacitet ger staden möjlighet att förstå och skapa tillit till processen.

År 2015 kom den så kallade flyktingvågen som inte kunde förutses i den befolkningsprognos som stadsledningskontoret gjorde. Den oplanerade stora befolkningsökningen var en mycket ovanlig händelse i historiskt perspektiv, se nedanstående bild.

Vid en händelse motsvarande flyktingvågen med oväntat stor befolkningsökning föreslår stadsledningskontoret att ingen särskild kommunövergripande rutin skapas. De ekonomiska risker som kan uppstå hos verksamheterna vid oväntad befolkningsökning hanteras genom den befintliga rutinen ”Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning”. Kommunstyrelsen beslutade i samband med årsrapporten 2020-02-05 att uppdraget bedömdes som slutfört. Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige därmed förklarar uppdraget fullgjort.

5 Uppföljning av uppdragen om fiskenäringens utveckling

Kommunfullmäktige beslutade 2018-10-25 §19 om ett antal uppdrag till fastighetsnämnden, Higab AB, Göteborg & Co AB samt Business Region Göteborg AB, i syfte att utveckla förutsättningarna för yrkesfiskets utveckling i Göteborg. Uppdragen till Business Region Göteborg AB och Göteborg & Co AB är slutförda och förklarades fullgjorda i den kompletterande uppföljning i augusti 2019. Övriga två uppdrag är pågående och under 5.1–5.2 finns en statusrapportering på dessa.

5.1 Fastighetsnämnden får i uppdrag att säkerställa förutsättningarna för yrkesfiskets verksamheter i Fiskebäck

Under 2019 har förhandlingar förts mellan fastighetskontoret och företrädare för yrkesfiskarna i Fiskebäck. Kontoret har lämnat ett förslag till fastighetsnämnden som innebär att Göteborgs Stad genomför nödvändiga muddringar för att möjliggöra att fartyg med större djupgående ska kunna komma till kaj. Den del av Fiskebäcks hamn som omfattar yrkesfiskets behov säljs därefter till yrkesfiskarna som tar över ansvaret för drift och underhåll av hamnen.

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde 2020-02-03 att genomföra muddring samt utbyggnad av kajer till en beräknad kostnad på mellan 160 - 250 miljoner kronor. Kostnaden delas mellan Staden och Fiskebäcks Utveckling AB, som ägs av fiskeföretagen i Fiskebäck. Göteborgs Stad står för muddringskostnaden, som beräknas till hälften av totalkostnaden, medan Fiskebäcks Utveckling AB står för utfyllnad och utbyggnad av kajer.

Fastighetsnämnden beslutade också att ansöka om planbesked för utveckling av kajer och fiskenäringens verksamhet i Fiskebäcks hamn.

Fiskebäck är hemmahamn för ett 30-tal fiskebåtar. Nio av dessa är större och används för fiske på öppet vatten. De har ett djupgående som gör att de inte kan komma in i Fiskebäcks hamn. Sedan flera år tillbaka har dessa båtar istället sin hamnplats i Frihamnen. På grund av kommande stadsutveckling kan båtarna inte vara kvar där.

För att Fiskebäcks hamn ska bli tillgänglig för dessa, och framtidens fiskebåtar, krävs att farleden och hamnen muddras till ett större djup. Det finns också önskemål om muddring för en rondell för vändning av båtarna. I framtidsplanerna ingår även en utökning av hamnytan på land samt nya kajer vid Dansholmen. Vid Dansholmen föreslås en ny kaj som ska ge plats för cirka 10 fiskefartyg med längder på upp till 90 meter.

Utfyllnaden av hamnområdet mellan Dansholmen och befintligt hamnområde ska ge en yta på cirka 15 000 kvadratmeter att använda som serviceyta för de sju fiskeföretagen som ingår i bolaget Fiskebäcks Utveckling AB. Bland annat kan ytan bebyggas med ett fryshus, lagerlokaler för utrustning, miljöstation, byggnader för kontor och personal.

Av den fisk som idag fångas av båtar med hemmahamn Fiskebäck landas cirka 80 procent i Danmark. Fiskebäcks Utveckling AB bedömer att en mycket större andel skulle hamna i Fiskebäck vid en utbyggnad. Dessutom kan underhållet av fartygen, som totalt omsätter 40–50 miljoner kronor per år, förläggas till Fiskebäck och bidra till arbetstillfällen.

Stadsledningskontoret bedömer att detta uppdrag kan förklaras fullgjort tidigast under 2021.

5.2 Higab AB tillsammans med byggnadsnämnden, fastighetsnämnden och trafiknämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda intressenter, ta fram ett förslag för Fiskhamnens framtida användning enligt inriktning som beskrivs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande

Higab startade detta uppdrag vid halvårsskiftet 2019 och har därmed inte kommit så långt i arbetet. Dialog pågår med de olika intressenter som finns i Fiskhamnen för att definiera en gemensam framtidsbild för området.

En arbetsgrupp är formerad med berörda förvaltningar och bolag där inledningsvis stadsbyggnadskontorets uppdrag primärt är att ta ställning till fiskhamnsområdets framtida markanvändning i översiktsplanen och berörd fördjupning för centrala Göteborg, vilket inkluderar att hantera de riksintressen som berör området.

Stadsledningskontoret konstaterar att det är svårt att bedöma när detta uppdrag kan förklaras slutfört. Framst på grund av komplexiteten i förutsättningarna samt att områdets utveckling är beroende av annan stadsutveckling som ännu inte är påbörjad.

6 Uppföljning av program för attraktiv hemtjänst

6.1 Inledning

2013-03-06 § 153 beslutade kommunstyrelsen om att ge stadsledningskontoret ett utredningsuppdrag inom verksamheten hemtjänst. Utredningen mynnade ut i två målsättningar och fyra strategier med en tidsplan på åtta år, vilket kommunfullmäktige beslutade om i sin helhet, 2014-03-20 §7.

Stadsledningskontoret genomför en årlig uppföljning av programmet för Attraktiv hemtjänst. En slutrapport bedöms levereras år 2023. Årets lägesrapport har en fördjupning av strategin ”införa rambeslut”. Utvärdering av rambeslut har skett genom ärendegranskning och dialogmöten. Rapporten finns i sin helhet som en anmäld handling till KS sammanträde 2020-03-11.

6.2 Resultat av uppföljning

Mått	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Målvärde 2022
Andel brukare (över 65 år), sammantagen nöjdhet med sin hemtjänst	Gbg 82 Riket 89	Gbg 81 Riket 89	Gbg 82 Riket 89	Gbg 82 Riket 89	Gbg 80 Riket 88	Gbg 81 Riket 88	över medel i riket
Andel tillsvidare med grundutbildning	70 procent har grundutbildning.	70	70	70	77	i.u	100 procent av de tillsvidareanställda medarbetarna har grundutbildning.
Sjukfrånvaro	10,8 procent	12,9	12,9	12,5	12,5	11,6	7 procent
Medarbetar/chefsenkät NMI och HME	Medarb. NMI 51 HME 72 Chefer: NMI 51 HME 78	Medarb. NMI 55 HME 76 Chefer: NMI 59 HME 81	Medarb. NMI 56 HME 77 Chefer: NMI 59 HME 80	Medarb. NMI 54 HME 77 Chefer: NMI 59 HME 81	Medarb. NMI 53 HME 78 Chefer: NMI 59 HME 82	Medarb. NMI – HME 75 Chefer: NMI – HME 80	Medarbetare: NMI 58 HME 75 Chefer: NMI 60 HME 80
Antal välfärdstekniktjänster	1	1	2	2	2	2	10-tal

I tabellen nedan redovisas målvärden för 2022 samt status för åren 2014–2019.

Resultat utifrån målsättningarna

Brukarnas inflytande och självbestämmande ska öka

- Brukarnöjdheten har inte ökat
- Utförandet har blivit mer flexibelt Den enskilde kan få något extra eller byta insatser utan att personalen hänvisar till att de inte får utföra insatser som inte står med i biståndsbeslutet.
- Antalet utvärderingar av hemtjänst ligger på en för låg nivå för att kunna dra några slutsatser kring den enskildes delaktighet och inflytande

Medarbetarna ska uppleva yrket som attraktivt

- Stadsledningskontoret kan inte se att kontaktpersonalen fått ett utökat uppdrag i och med Attraktiv hemtjänst.
- Arbetsätten i utförandet har inte förändrats för att anpassas till rambeslut.
- Antalet omsorgshandledare, en yrkesroll som ansågs viktig i förändringsarbetet, har minskat och i några stadsdelar helt tagits bort.

Resultat utifrån strategierna

1. Införa rambeslut

Biståndshandläggarna fattar inte rambeslut som riktlinjerna anger (att den enskilde beviljas ett antal timmar för att tillgodose bedömda behov). Utredningarna innehåller generellt sett en hög grad av detaljering, bedömningar av behov av insatser och detaljerade tidsbeskrivningar.

2. Införa välfärdsteknik

När det gäller antalet välfärdstekniktjänster är det långt till målvärdet. Arbetet med att införa välfärdsteknik som komplement och alternativ till personlig omsorg behöver ta fart och få prioritet.

3. Införa IT-stöd för planering och uppföljning

Intraservice och stadsdelsförvaltningarna har lagt ned mycket arbete i strategin införa IT-stöd för planering och uppföljning (PluGo). Det har varit en hel del införandeproblem som gällt såväl brister i teknik som i handhavande.

4. Skapa goda arbetsplatser

Att medarbetarna i hemtjänsten fått egna telefoner möjliggör mobilt arbetssätt och är positivt ur ett verksamhets- brukar, och medarbetarperspektiv. Det underlättar när medarbetarna i hemtjänst har tillgång till schema och social dokumentation.

6.3 Stadsledningskontorets bedömning och förslag till åtgärder

Stadsledningskontoret uppfattar att programmet Attraktiv hemtjänst har legitimitet. Modellen i sin helhet ger möjligheter att nå målen med en hemtjänst där brukarna är nöjda, känner sig delaktiga och får inflytande samtidigt som undersköterskans roll får högre status med ett ökat ansvar.

Det är viktigt att stadsdelsförvaltningarna fortsätter att utveckla programarbetet i enlighet med kommunfullmäktiges beslut för att nå målen med Attraktiv hemtjänst. Bland annat behövs ett utökat fokus på att fatta rambeslut enligt riktlinjerna, upprätta genomförandeplaner för alla samt att uppföljning och utvärdering av hemtjänst måste göras.

Eftersom omställning till nytt arbetssätt inte är genomfört finns inte tillräckliga förutsättning att bedöma hur modellen i sin helhet fungerar. Stadsledningskontoret kan konstatera att det finns delar i regelverken för taxa för enskilda och ersättning till utföraren där IT-verktyget inte kan användas på ett enkelt sett alternativt att det krävs manuellt arbete. Enligt nuvarande riktlinjer beviljas den enskilde ett specifikt antal timmar per vecka. Stadsledningskontoret bedömer att en justering av riktlinjerna behövs för att minska administrationen för biståndshandläggare och utförare. Dessutom behöver vägledningen för att bedöma tid justeras för att bättre stämma överens med den tid som behövs för att tillgodose brukarnas behov.

Välfärdsteknik behöver få fart och prioritet. Stadsledningskontoret bedömer att en av åtgärderna är att det behövs riktlinjer som stöd för biståndshandläggarna. Stadsledningskontoret har initierat utredning av riktlinjer för välfärdsteknik.

Hemtjänstutredningens rapport Dnr: 0665/13 som mynnade ut i program för Attraktiv hemtjänst är ett av stadens styrande dokument och ska användas som en grund för samordnings- och strategigrupperna i arbetet med att återuppta de arbetssätt som är tänkta att leda mot de uppsatta målen.

7 Uppföljning av Göteborgs Stads innovationsprogram 2018–2023 med tillhörande handlingsplan 2018–2019

7.1 Inledning

I oktober 2017 beslutade kommunfullmäktige att anta **Göteborgs Stads innovationsprogram 2018–2023**. Syftet med programmet är att öka Göteborgs Stads kapacitet att vara innovativ inom Göteborgs Stads organisation, i samverkan med andra samhällssektorer, men också till att öka Göteborgs Stads förmåga att bidra till ett starkt innovationssystem i Göteborgsregionen.

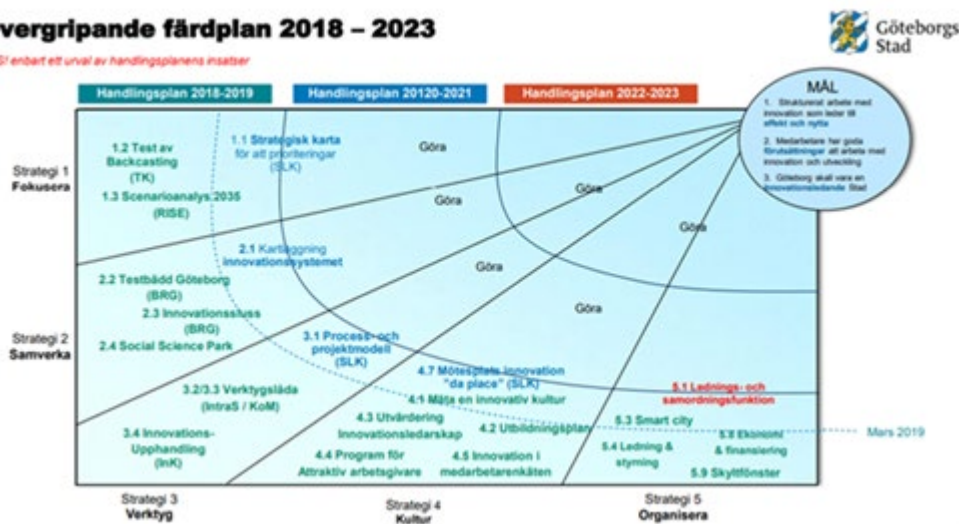
De tre övergripande målen i programmet är att staden har ett strukturerat arbete för innovation som säkerställer effekt och nytta i våra verksamheter utifrån gemensamma prioriteringar, att medarbetarna har goda förutsättningar att vara innovativa och utveckla verksamheten och att Göteborg ska vara erkänd som innovationsledande stad.

I februari 2018 beslutade kommunfullmäktige att anta **Göteborgs Stads handlingsplan 2018–2019 för genomförandet av innovationsprogrammet**. Syfte med handlingsplanen var att konkretisera de insatser och aktiviteter som behöver genomföras under de första två åren.

Att öka stadens innovationskapacitet, både internt i organisationen och i samverkan med andra, handlar därför både om att arbeta med struktur och kultur för innovation.

Övergripande färdplan 2018 – 2023

OBS! enbart ett urval av handlingsplanens insatser

7.2 Uppföljning Innovationskapacitet – Nulägesanalys 2018

Göteborgs Stads innovationsprogram 2018–2023 syftar till att öka stadens innovationskapacitet. Under 2018 gjordes uppföljning på de två nulägesanalyser som togs fram under 2015, dessa låg för övrigt till grund för utformningen av Göteborgs Stads innovationsprogram.

Uppföljningen från 2018 visar att innovation är ett positivt laddat ord för många, och att det pågår ett omfattande utvecklingsarbete inom Göteborgs Stad, ofta i form av projekt. Den visar även att Göteborgs Stads innovationsprogram är relativt välkänt bland förvaltnings- och bolagsledningarna, och att innovation successivt börjar bli en ledningsprincip. Processen med att ta fram programmet har gjort att många har fått tillfälle att bekanta sig med innovationsbegreppet och därmed börjat reflektera över dess betydelse för den egna verksamheten. I viss mån har därmed ett gemensamt språk vuxit fram efter analysarbetet från 2015. De forskare som följt stadens arbete konstaterar i sin slutrapport:

Arbetet med att utveckla och implementera innovationsprogrammet kan betraktas som ett exempel på ett strukturerat arbete med att förändra en kommunal organisations sätt att arbeta med utvecklingsfrågor, och därigenom anpassa sig till externa såväl som interna förväntningar. Vi har kunnat notera att arbetet med innovationsprogrammet inledningsvis var en angelägenhet

för några få och att processen gradvis har bjudit in och involverat fler. I takt med att innovationsbegreppet omtolkades av deltagarna växte också en insikt fram att arbetet med innovationsprogrammets förverkligande behöver delegeras inom organisationen, samtidigt som det är viktigt att högsta ledningen, inte minst genom hur den utformar kommunens styrmodell, efterfrågar och följer upp att verksamheten arbetar strukturerat med innovation och utveckling. Det blev också tydligt att det finns ett behov dels av arenor och strukturer som bidrar till att samordna arbetet, dels av metoder för och kunskap om innovationsarbete, exempelvis genom utbildningar. Några centrala lärdomar av processen är därför att det är bra att utgå från egna problem och utmaningar snarare än vaga koncept som innovation, tillit eller liknande, att det är många som bär på de förändringar som innovationsprogrammet föreslår och att det i det fortsatta arbetet därför är viktigt att delegera innovationsarbetet till många i organisationen, samt att det i det fortsatta arbetet förmodligen är klokt att tillåta många olika synsätt och tolkningar av hur programmets fem strategier skall omsättas i handling, om hela organisationen skall kunna bidra till programmets realisering.

7.3 Uppföljning av programmets mål

1. Göteborgs Stad har ett strukturerat arbete för att driva innovation som säkerställer effekt och nytta i våra verksamheter utifrån gemensamma prioriteringar.

a) **Organisatorisk kapacitet** – En utvecklingsgrupp med representanter från stadens förvaltningar och bolag är etablerad som en arena/nätverk för att arbeta strukturerat med att samordna innovations- och utvecklingsfrågor.

2. Medarbetare i Göteborgs Stads förvaltningar och bolag har goda förutsättningar att vara innovativa och utveckla verksamheten.

a) **Innovationsindex** - har skapats utifrån ett antal frågor i medarbetarenkäten från avsnittet utveckling och förnyelse. Indexet ökade från 70 till 72 mellan åren 2017–2018. Nästa mätning kommer att ske i samband med att staden följer upp stadens digitaliseringsarbete, sannolikt under 2020 eller 2021.

b) **Innovationsbarometern** - För första gången har en mätning av innovation i hela den offentliga sektorn genomförts i Sverige. Mätningen har genomförts under 2018 av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i samarbete med Göteborgs Stad, Mälardalsrådet och Sveriges innovationsmyndighet samt Vinnova. Innovationsbarometern är en kvantitativ undersökning som består av två enkäter. En enkät har skickats ut till alla kommuner, regioner, landsting och statliga myndigheter, totalt 525 organisationer. Enkäten innehåller frågor om strategi, inriktning, organisering och finansiering av det övergripande innovationsarbetet.

Den andra enkäten har gått ut till 5 300 offentliga arbetsställen. I enkäten ställs en fråga om någon innovation införts de senaste två åren. Om minst en innovation införts följer ett antal frågor om den senaste innovationen. Respondenterna får också svara på om ett antal faktorer som anses viktiga för innovationsarbete finns på arbetsplatsen eller inte.

Enligt Innovationsbarometern har 76 procent tagit del av Göteborgs Stads innovationsprogram och 70 procent anger att de jobbar aktivt med innovationer.

SLR:s förslag är att innovationsbarometern ska bli permanent mätning inom ramen för SCBs uppdrag från och med 2020.

c) **Digital verktygslåda för ”Användardriven innovation”** finns publicerad på stadens intranät som en temasida. Modellen bygger på SKR:s innovationsguide.

d) **Utbildning** – ett utbildningskoncept har utvecklats som omfattar föreläsningar, halvdagsutbildning och tvådagarsutbildning. De samlade utbildningsinsatserna har hittills nått ut till närmare 800 medarbetare och chefer inom stadens förvaltningar och bolag. Kursen ”Innovationsledarskap” ingår i kursutbuden hos GU och är den del i ”Ledarskap i offentlig verksamhet”.

3. Göteborg ska vara erkänd som innovationsledande stad

a) **iCapital Award 2018** - Göteborgs stad gick till final, som en av Europas 12 ledande innovationsstäder.

b) **Tävlingar och ranking** – Göteborgs Stad har deltagit och blivit bra placerade i en mängd olika tävlingar och rankings. Göteborgs Stad kom t ex på en andra plats i Future today's ranking vad gäller smarta städer.

7.4 Uppföljning av Handlingsplan 2018–2019

Handlingsplan 2018–2019 var den första av tre handlingsplaner som syftade till att starta arbetet med att realisera innovationsprogrammet. Detta genom att konkretisera vilka insatser och aktiviteter som behövde genomföras under de första två åren. Det arbete som hittills skett har i hög grad haft ett internt fokus på att skapa struktur och förståelse.

För involverade nämnder och styrelser har det i det i många fall inneburit att ta till sig ett relativt nytt begrepp, skaffa sig en förståelse av vad innovation och innovationsprogrammet innebär för den egna verksamheten samt att ta ställning till vilka åtgärder som behöver göras inom respektive nämnd eller styrelses ansvar. Handlingsplan 2018–2019 har därför i första hand bestått av insatser av en mer undersökande och utredande karaktär och med resultat och leveranser i form av beslutsunderlag, rapporter, kartläggningar och nulägesbeskrivningar. Stadsledningskontoret har samordnat och lett denna lärandeprocess genom enskilda samtal och gruppdiskussioner.

Handlingsplan 2018–2019 omfattade totalt 30 insatser varav 23 av 30 insatser är genomförda enligt plan. Resterande sju insatser är påbörjade, men har inte slutförts inom planens utsatta tidsplan. De aktiviteter som fortfarande bedöms som relevanta kommer att ingå i det fortsatta arbetet.

7.5 Fortsatt arbete under 2020–2021

Genom Göteborgs Stads innovationsprogram har staden en gemensam riktning för att fokusera innovationskraften i staden och grundläggande strukturer har varit i fokus. Nästa fas bör ha mer fokus på att innovation används som ett verktyg inom de verksamhetsområden där staden behöver tänka nytt för att möta utmaningar och skapa nytta i. I program som Göteborgs Stads näringslivsprogram och Göteborgs Stads program för attraktiv arbetsgivare finns också strategier och mål som visar att innovation börjar användas som ett verktyg. I budget för 2020 har kommunstyrelsen fått i uppdrag att ta fram strategier för digitalisering och IT. I det uppdraget är kopplingen till innovationsarbetet en högaktuell fråga.

Genom deltagande i Vinnovas projekt Innovationsplattformar för hållbara attraktiva städer fas 3 har staden fått viss finansiering (stadens plattform går under namnet Go:innovation) och möjlighet att finansiera följeforskning. I projektet har staden förbundit sig att också delta i Nationell samverkan (NatSam). Syftet med Nationell samverkan är att stödja den lokala utvecklingen av innovationsförmåga och kapacitetsbyggande genom väl fungerande och integrerade innovationsplattformar, baserat på ett effektivt och gemensamt lärande mellan de medverkande innovationsplattformarna. Syftet är också att stödja andra städers utveckling av innovationsförmåga genom insamling, systematisering och spridning av kunskaper och erfarenheter från arbetet i respektive innovationsplattform, samt förstärka den lokala nivåns inflytande på det regionala och nationella systemet.

Handlingsplan 2020-2021 kommer ha sitt fokus på de projekt som återfinns inom ramen för Go:innovation fas 3, där de flesta delprojekten, till skillnad från fas 2, genomförs i stadens förvaltningar med strävan att uppnå en lokal linjeförankring. Stadsledningskontorets roll är att övergripande samordna projektet och kontorets ledningsgrupp utgör styrgrupp. Handlingsplan för 2020-2021 fastställs av stadsdirektören.